

Stichting Overijsselacademie

Jaarverslag 2021

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1. Activiteitenverslag 2021	4
1.1 Jaarverslag activiteiten streektaal.....	4
1.1.1 Streektaalevenementen op festivals	4
1.1.2 Streektaal in de zorg/op het mbo	4
1.1.3 Nedersaksisch Rockt!	5
1.1.4 Streektaalcurssussen voor volwassenen	6
1.1.5 Woordenboeken/woordenlijsten	6
1.1.6 Nedersaksisch in het primair onderwijs: De Wiesneus.....	6
1.1.7 Twentehoes	7
1.1.8 SND Streektaalcongres in Oldenzaal.....	7
1.1.9 Provinciale staten in het Nedersaksisch en de Streektaalmaand.....	8
1.1.10 Nedersaksisch.com	8
1.2 Jaarverslag activiteiten streekgeschiedenis.....	10
1.2.1 Erfgoedplatform Overijssel.....	10
1.2.2 Herdenking Rampjaar 1672: Bommen Berend in Overijssel.....	10
1.2.3 Sporen van het slavernijverleden.....	10
1.2.4 Audiotours in de Kop van Overijssel.....	11
1.2.5 Podcast ‘Zoek de zon op’	11
1.2.6 Nieuwe panelen langs fietsrouten netwerk Twente	11
1.2.7 Herdenking Twentse textielindustrie	12
1.2.8 Nieuwe Noabers, nieuwe vertegenwoordigers	12
1.2.9 Overige historische projecten	12
2. Jaarrekening 2021	15
2.1 Balans per 31 december 2021 (na resultaatbestemming)	15
2.2 Staat van baten en lasten over 2021	16
2.3 Kasstroomoverzicht over 2021	17
2.4 Algemene toelichting en grondslagen.....	17
2.5 Toelichting op de balans en de staat van baten en lasten.....	19
3. Overige gegevens	25
3.1 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	25

Inleiding

Met een gedreven team werken we dagelijks aan een goede positie van de geschiedenis, taal en cultuur van Overijssel. Dit is een prachtige opdracht en daar zijn we trots op!

In 2021 zijn we gestart met het nieuwe, vierjarig provinciaal programma. Een programma met hele diverse projecten en activiteiten. Een deel van onze activiteiten konden niet fysiek plaatsvinden, maar ook dit jaar hebben we daar prachtige digitale varianten op weten aan te bieden.

Zo zijn we gestart met de podcast De Nedersaksen. Hier komen taal, muziek en interessante mensen bij elkaar. Ook de podcast Zoek de zon op, voert je mee langs historische toeristische trekpleisters in Overijssel. Al luisterend zet je een stap naar het verleden en lig je aan het strand van Vollenhove.

Het tijdschrift Wiesneus is helemaal ingesproken door oma's en opa's, omdat ze vanwege corona niet konden voorlezen op school. Om meerdere redenen een mooie oplossing. Het onderwijs kon er toch mee aan de slag én we hebben mooie geluidsopnames van streektaal sprekers vastgelegd. Deze opnames kunnen we gebruiken voor taalonderzoek.

Het Twentehoes heeft haar onderkomen gevonden bij het Kulturhus in Borne en daar hebben we bijvoorbeeld het Jaarboek Twente gepresenteerd.

Ook hebben we 'ongemakkelijke' historische onderwerpen opgepakt. We zijn opzoek gegaan naar sporen van het slavernijverleden in Overijssel en we hebben onderzoek gedaan naar de roof en het rechtsherstel van Joods (on)roerend goed in de rechtsvoorgangers van de gemeente Steenwijkerland tijdens en na de Tweede Wereldoorlog.

In oktober 2021 hebben we samen met onze erfgoedpartners het Erfgoedplatform Overijssel opgericht. De basis is gelegd en de komende jaren gaan we dit verder vorm en inhoud geven. Ondertussen bereiden we ons voor op de herdenking van het Rampjaar 1672, en ontdekken we allerlei lokale en vaak onbekende verhalen rond de bezetting door Bommen Berend. In 2022 meer hierover.

We hebben dit verslagjaar besloten dat HCO en Overijssellacademie in 2022 gaan onderzoeken hoe zij het bestaande partnerschap op een andere, toekomstbestendige manier kunnen vormgeven. Door het aanbrengen van focus, gaan we er vanuit dat we onze dienstverlening naar een nog hoger plan kunnen brengen.

We zien uit naar 2022 en ontmoeten u graag weer!

Annet Westerdijk, voorzitter

Vincent Robijn, directeur

1. Activiteitenverslag 2021

2021 vormde het eerste jaar van de uitvoering van het Provinciaal Programma 2021-2024. We zijn begonnen met uitdagende, mooie projecten. Zo zijn de historici gestart met het onderzoek naar de Overijsselse sporen van het slavernijverleden en naar de inval van Bommen Berend in Overijssel tijdens het Rampjaar 1672 dat in 2022 wordt herdacht. Onze collega's die gespecialiseerd zijn in de streektaal hebben de focus gelegd op educatie en kennisoverdracht. Met een lesbrieven voor basisscholieren, gastlessen op mbo-opleidingen en de ontwikkeling van een Massive Online Open Course zijn we druk bezig om het Nedersaksisch voor iedereen toegankelijk te maken. Dit is nog maar slechts een greep uit de projecten van de Overijsselacademie. In dit hoofdstuk lees je over alle projecten van onze stichting.

1.1 Jaarverslag activiteiten streektaal

1.1.1 Streektaalevenementen op festivals

De Overijsselacademie heeft in 2021 evenementen op het gebied van streektaal, cultuur en erfgoed organisatorisch ondersteund: Zunnewende, Twents Songfestival en Kamerbreed Genemuiden.

Zunnewende is een streektaalfestival met diverse artiesten uit het Nedersaksische taalgebied, kinderactiviteiten, archeologie en nog veel meer. Al sinds 2005 zijn we nauw betrokken bij dit festival op landgoed Schuilenburg te Hellendoorn. De editie 2021 heeft plaatsgevonden op vrijdag 25 juni. Vanwege het coronavirus moesten we het festival aanbieden in aangepaste vorm. Het werd een kleine afgeschaalde versie waarbij slechts 50 personen aanwezig mochten zijn. Mensen konden het festival ook vanuit hun eigen huis volgen via een livestream.

Het Twents Songfestival te Ootmarsum is een talentenjacht op het gebied van streektaalliedjes en artiesten met als doelstelling dat er nieuwe muziek in de streektaal wordt geschreven en gespeeld door nieuw talent. We zijn sinds 2019 betrokken bij deze talentenjacht. Op zondag 27 juni zou de editie van 2021 plaatsvinden. Ook hier waren we al ver met de organisatie en voorbereiding maar uiteindelijk hebben we moeten besluiten om deze talentenjacht te annuleren vanwege het coronavirus.

Kamerbreed Genemuiden is een nieuw evenement te Genemuiden. Het is ontstaan uit twee festivals die de afgelopen jaren om en om werden georganiseerd: Streektaalfestival Eikoerei en Genemusiment. Nu is dat samengebracht tot Kamerbreed Genemuiden. Tijdens dit festival staat naast de streektaal, ook het erfgoed centraal. In 2020 zou de eerste versie van deze nieuwe vorm plaatsvinden, maar deze is vanwege het coronavirus niet doorgegaan. Ook de editie van 2021 hebben we vanwege de pandemie moeten afgelasten.

Na de zomer zijn alle drie evenementen weer volop in voorbereiding gaan in het volle vertrouwen dat er in 2022 weer normale edities gehouden kunnen worden.

1.1.2 Streektaal in de zorg/op het mbo

Al enige jaren verzorgt de Overijsselacademie gastlessen binnen de zorgopleidingen op het Deltion college (mbo) te Zwolle en sinds 2020 ook op de Saxion Hogeschool te Enschede. Dit liep best goed en de reacties waren onverdeeld positief. De kwetsbaarheid van dit project zit echter in de vrijblijvendheid en de afhankelijkheid van de gastlessen door de streektaalfunctionaris van de Overijsselacademie. In november 2019 zijn we daarom begonnen met het voeren van gesprekken met diverse docenten binnen de Deltion-

organisatie, om ons verhaal te ‘pitchen’ op de werkvloer. Ook voor de regiegroep Nederlands (50 docenten) van Deltion mochten we ons verhaal over de streektaal komen vertellen om te pleiten voor lessen over het Nedersaksisch op hun onderwijsinstelling. Ook daar werd met veel enthousiasme gereageerd.

Dit heeft inmiddels geresulteerd in diverse gastlessen buiten de zorgopleidingen om. Studenten van de bakkerijopleiding, artiestenopleiding, apothekersassistenten, social work en schoonheidsspecialisten hebben een gastles streektaal gehad. Daarnaast bieden we nu ook gastlessen aan binnen het vak Burgerschap. Dit bleek een waardevolle toevoeging voor studenten. Aandacht voor de Nedersaksische taal, cultuur en tradities is een goed middel om diversiteit en meertaligheid bespreekbaar te maken binnen de mbo-opleidingen. Er is zelfs een gastles gegeven binnen de NT2 opleiding (Nederlands als 2e taal) van het Deltion. Ook daar bleek het te werken.

In 2021 vielen vanwege de coronapandemie veel gastlessen uit. Hierdoor ontstond er tijd die we hebben gebruikt om voorbereidingen te treffen voor de nieuwe beleidsperiode 2021-2022. Samen met onderwijsinnovator en docent omgangskunde op het Deltion Cornelis Kapitein is de streektaalconsulent van start gegaan met de voorbereiding op de doorontwikkeling van een lespakket streektaal binnen het mbo-onderwijs. Dit lespakket is gericht op 3 domeinen: zorg, burgerschap en Nederlands.

Daarnaast zagen we in 2021 ruimte om meer samenwerking op te zoeken met andere streektaalinstellingen. In 2021 is ook het erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers aangehaakt bij de ontwikkeling van het nieuwe lespakket mbo breed. We hebben ook veel nieuwe scholen kunnen aantrekken om gastlessen te verzorgen. Zo gaan we in 2022 gastlessen aanbieden op het Landstede en op de lerarenopleiding Nederlands op het Windesheim. Dat dit onderwerp in beweging is, wordt onderstreept door het feit dat Deltion, Landstede, ROC Twente en het Graafschap College een aanvraag hebben gedaan voor een keuzedeel Nedersaksisch op het mbo. Zij achten het dus belangrijk dat de streektaal in het onderwijsprogramma wordt opgenomen en daar ondersteunen we graag bij.

De gastlessen kwamen overigens in 2021 niet volledig stil te liggen. Tussen de lockdowns door zijn er zoveel mogelijk gastlessen gegeven en tijdens de lockdowns werden er online gastlessen gegeven. Op de katholieke Pabo te Zwolle hebben we een workshop mogen verzorgen. Ondanks de corona perikelen hebben we in 2021 toch een flinke slag kunnen maken wat betreft aandacht voor de Nedersaksische taal en cultuur binnen het mbo en hbo.

1.1.3 Nedersaksisch Rockt!

In 2021 is onze streektaalconsulent Albert Bartelds gestart met de podcast ‘De Nedersaksen’. Hij maakte samen met zanger Hendrik Jan Bökkers een serie van 8 afleveringen over de Nedersaksische taal, cultuur en geschiedenis. In de podcast luister je naar gesprekken met diverse cultuurdragers uit het Nedersaksische taalgebied. Deze podcast is tot stand gekomen met de steun van Hedon Productiehuis.

De podcast heeft ongeveer 14.000 unieke luisteraars bereikt. Ook kwam ‘ie binnen op plaats 168 in de Top 200 Toppodcasts van Nederland op Spotify. Naar aanleiding van dat succes hebben we, in samenspraak met Hedon, besloten om in 2022 te starten met een tweede seizoen.

Het doel van de podcast is om mensen te stimuleren om meer cultuur te bedrijven in de eigen streektaal. Daarom gaan we in 2022 ook starten met een Nedersaksisch Songwriters Camp, waarin Albert Bartelds en Hendrik Jan Bökkers makers gaan begeleiden in het produceren van Nedersaksische cultuuruitingen.

1.1.4 Streektaalcursussen voor volwassenen

De Overijsselacademie streeft ernaar om mensen op een laagdrempelige manier kennis te laten maken met de Nedersaksische taal. Daarvoor ontwikkelen we (online-)cursussen over het Nedersaksisch. Voor de cursus zijn de dialecten opgedeeld in drie regio's: Twente, Salland en Noordwest-Overijssel. Voor elk van die regio's is op basis van bestaande grammatica's een grammatica gemaakt die als representatief kan gelden voor het gebied, en die de cursist als leermateriaal kan worden aangeboden. Deze grammatica verstrekt informatie over de vervoeging van werkwoorden, lidwoorden, bijvoeglijke naamwoorden, persoonlijke voornaamwoorden en de verkleinwoorden van zelfstandige naamwoorden. De grammaticale overzichten zijn geïntegreerd in de cursus.

Naast een eenvoudige grammatica heeft de student ook behoefte aan een zakwoordenboek, bij voorkeur met een ingang Nederlands > dialect, zodat de student ook het dialect actief gaat beheersen (spreken, schrijven). Voor het Twents is dat er wel, voor het westen van de provincie zijn er alleen de woordenboeken van Kuinre en Kampen. Aangevuld met het materiaal uit het woordenboek van Deventer, door oud-Deventenaar Louis Voortman omgezet naar een versie Nederlands-Deventers is dit gecompileerd tot een zakwoordenboek West-Overijssels, voorlopig digitaal, dat in de toekomst met andere dialecten uitgebreid kan worden.

Er is een ontwerp gemaakt voor zes lessen, waarin telkens een stukje dialect te horen is, waarbij een toelichting op het gehoorde wordt gegeven, en er wordt ingegaan op de bijzondere klanken van het dialect. Er is in elke les uitleg over de grammatica, met daaraan gekoppeld een korte oefening waarbij de cursist kan nagaan of hij de gegeven uitleg begrepen heeft en kan toepassen. In elke les is er aandacht voor de geschiedenis van het Overijsselse dialect en de lessen zijn thematisch-cursorisch van aard: elk van de zes lessen behandelt een stukje Overijsselse cultuur (begroetingen, naar de markt, geloof en volksgeloof, eten en drinken, ziek en beter en aan het werk).

1.1.5 Woordenboeken/woordenlijsten

De Overijsselacademie is in 2021 begonnen met het inventariseren van de bestaande woordenlijsten en woordenboeken over de streektaalen in Overijssel. Deze willen we online plaatsen zodat deze toegankelijk worden voor de gebruiker van onze streektaal. De stand van zaken met betrekking tot het digitaliseren van de collectie Nedersaksische woordenlijsten is als volgt. In het verslagjaar is een inventarisatie gemaakt van bestanden die op de website zouden moeten komen. Er is gekeken of die geschikt zijn voor digitalisering, en of er aanpassingen nodig zijn (zo ja: welke) om ze op de website te kunnen plaatsen. Naast De Taal van Overijssel en het Woordenboek van de Overijsselse Dialecten (nu al te vinden op de website, zij het niet eenvoudig vindbaar) zou dat het Dialecticon van Goaitsen van der Vliet zijn, de grammatica van de Twentse dialecten, en een West-Overijsselse woordenlijst. Hiermee is de inventarisatie compleet. Daarna zijn we in gesprek gegaan met verschillende partijen. Er is overleg geweest met Goaitsen van der Vliet (Twentse Taalbank) en met Douwe Zeldenrust (Meertens Instituut).

1.1.6 Nedersaksisch in het primair onderwijs: De Wiesneus

De Wiesneus is het streektaaltijdschrift voor basisscholen in het Nedersaksisch taalgebied. Het tijdschrift wordt één keer per jaar uitgereikt: in de streektaalmaand maart. In 2021 is het blad Wiesneus aangevraagd door ruim 160 scholen in heel Overijssel. Het thema van 2021 was 'bewegen'.

Docenten ontvangen de Wiesneus in combinatie met een lesbrief en wat extra lesmateriaal. Normaliter komen grootouders op basisscholen langs op uit de Wiesneus voor te lezen. Dit jaar was dat helaas niet mogelijk, vanwege de coronamaatregelen. Daarom is de gehele Wiesneus voor het eerst ingesproken

door de grootouders en als audiodocument aangeleverd aan de basisscholen. Ook de liedjes die je in de Wiesneus vindt, zijn ingezongen. Al dit materiaal was online te vinden voor de docenten.

In de Wiesneus staan verschillende wedstrijden waarmee kinderen een prijs kunnen winnen. Er staat een puzzel, een woordzoeker en een kleurplaat in het tijdschrift. De winnaars van de wedstrijden, werden verblijd met een tablet. De prijs voor de kleurplaat is gegaan naar een leerling van de Islamitische Al Ummah basisschool in Enschede.

Bij deze uitgave van de Wiesneus was het ook mogelijk om voor jouw hele klas een Wiesneus United T-shirt te winnen. Voor deze prijsvraag werd gevraagd om een leuke actie in de vorm van een foto, filmpje of TikTok in of over het Nedersaksisch in te leveren. De beste inzending kwam van een leerling van groep 5 van de katholieke basisschool de Verrekijker in Losser. Zij hebben de shirts in juli in ontvangst genomen.

De eerste Wiesneus is aangeboden aan Ron Jans, de hoofdtrainer van FC Twente. Tevens is er een Wiesneus aangeboden aan een speler van Go Ahead Eagles. Dit heeft de nodige media-aandacht opgeleverd bij onder andere 1Twente. Daarnaast heeft RTV Oost meerdere reportages gemaakt over de Wiesneus en het gebruik van streektaal in de maatschappij en onder de jeugd in het bijzonder. We zijn blij met de aandacht die de streektaal op deze manier heeft gekregen.

1.1.7 Twentehoes

Het Twentehoes is de Twentse tak van de Overijsselacademie met een eigen vestiging. Vanaf 2021 heeft het Twentehoes haar vaste basis in het Kulturhus in Borne. Samen met de Kreenk vuur de Twentse Sproak is er een studieplek gerealiseerd in de Spanjaardsgang. In deze gang staat de boekenkast gevuld met uitgaven over de Twentse Taal en geschiedenis.

Het Kulturhus is centraal gelegen in Twente en goed bereikbaar met auto en openbaar vervoer met voldoende gratis parkeergelegenheid. Daarnaast heeft het Kulturhus vele zalen om activiteiten op gebied van taal en geschiedenis in te organiseren. Daar is in jaar 2021 zo veel mogelijk gebruik van gemaakt. Onder andere de presentatie van het jaarboek Twente en de dichtbundel 'De Oostlandse Gedichten' door Dick Schülter hebben hier plaatsgevonden.

Helaas kon vanwege corona de geplande fysieke cursus Twents in samenwerking met de Kreenk vuur de Twentse sproak niet doorgaan. We hopen dit in 2022 alsnog aan te kunnen bieden. Datzelfde geldt voor de Kuieravond en het Inloopspreekuur Twents. Dit zijn initiatieven van het Twentehoes om mensen te stimuleren om vaker Twents te praten. Vanaf maart 2022 zullen we hiermee starten.

Gelukkig waren er ook dingen die in 2021 gewoon door konden gaan. In 2021 was het Twentehoes elke donderdag aanwezig in de live uitzending bij 1Twente met het Twents Kwartearken. In dit kwartiertje komen elke week 3 nieuwe Twentse woorden voorbij in de vorm van een taalquiz. Een spin-off van dit programma was een pilot met interactieve placemats over de Twentse taal en geschiedenis voor verzorgingstehuizen. Met een QR-code kunnen bewoners het Twentse Kwartearken opnieuw beluisteren. Dit placemat heeft voor gespreksstof en verbinding gezorgd.

Ook op RTV Oost hoor je regelmatig het Twentehoes voorbijkomen. Eens in de drie weken heeft het Twentehoes een quiz item op Radio Oost in het programma 'Goedemorgen Overijssel' met Bert van Losser.

1.1.8 SND Streektaalcongres in Oldenzaal

Op 1 oktober 2021 vond in Oldenzaal de Internationale Streektaalconferentie plaats in samenwerking met de Stichting SND. Circa 65 personen uit Nederland, België en Duitsland zijn aanwezig geweest tijdens deze dag.

Het thema was 'streektaal op de werkvloer'. Dat zorgde voor mooie discussies en sprekers. Het aanbod van sprekers was heel divers: van wetenschappers tot zorgmedewerkers tot gastdocenten.

Nieuw dit jaar was het randprogramma voorafgaand aan het congres. Deze activiteiten konden we organiseren omdat het Twentehoes een bijdrage van €1500,- heeft ontvangen van de gemeente Oldenzaal. We doen een greep uit de activiteiten die we in de dagen rondom het congres op poten hebben gezet. Op donderdagavond 30 september kon men een bezoek brengen aan 'poëzie op hoog niveau' in de Plechelmus toren. Op 2 oktober vond het Nedersaksische Minifestival plaats in de Tuin van het Palthehuis. Ondertussen werd er in de Bibliotheek in Oldenzaal aan kinderen voorgelezen in de Twentse taal. Ook kijken we positief terug op de samenwerking met Oldenzaal Promotie. Zij organiseerden de stadswandelingen in de week van 1 oktober en hebben deze vanwege het streektaalcongres in het Twents aangeboden.

RTV Oost, Twente Fm, 1Twente hebben op radio en televisie aandacht besteed aan deze conferentie. Ook de schrijvende pers heeft verslag gedaan van deze dagen. De Tubantia heeft in de week van 1 Oktober elk dag een artikel gewijd aan het Nedersaksisch. Ook in 'De Glimlach van Oldenzaal' en tevens de 'Hart van' ... kranten hebben diverse artikelen gestaan.

1.1.9 Provinciale staten in het Nedersaksisch en de Streektaalmaand

Niet eerder was er in de maand maart zoveel aandacht voor de streektaal als in 2021. Dat komt mede door de inzet van de provincie Overijssel. Op initiatief van statenlid Dinand Leferink werd het voor één keer mogelijk om de Statenvergadering in het Nedersaksisch te beleggen. In voorbereiding daarop kregen alle statenleden een webinar Nedersaksisch. Deze werd gepresenteerd en samengesteld door ons. Ook de vertaling van de agenda van de Statenvergadering lag in handen van de Overijsselacademie en het Twentehoes. Deze prachtige actie heeft gezorgd voor media-aandacht en daardoor stond onze streektaal in een goed daglicht.

Naast de Nedersaksische Statenvergadering, hebben we ook andere activiteiten georganiseerd in de streektaalmaand. In 2021 is ook de Nedersaksische Poëziewedstrijd op touw gezet. Dit heeft geleid tot bijzondere inzendingen van hoog niveau. Het beste gedicht werd uiteindelijk ingestuurd door Cornelis Kapitein. Hij heeft het winnende gedicht in het Urks voorgedragen aan de Commissaris van de Koning Andrie Heidema in de schouwburg in Raalte. Daar heeft hij ook zijn prijs in ontvangst mogen nemen.

Verder is er gestreden om de titel 'de mooiste Nedersaksische bedrijfslogan'. Ondernemers uit Overijssel konden hun Nedersaksische bedrijfslogan opsturen naar de Overijsselacademie. De winnende slogan werd ingesproken door zanger Hendrik Jan Bökkers.

Tot slot bood de provincie Overijssel in de streektaalmaand een gratis onlineconcert van Hendrik Jan Bökkers in theatercafé de Cactus aan. Mensen konden via een livestream genieten van de streektaalmuziek van de zanger uit Heino.

1.1.10 Nedersaksisch.com

Nedersaksisch.com is een online platform, gemaakt door de streektaalorganisaties van Overijssel (Overijsselacademie), Drenthe (Huis van de Taol), Groningen (Centrum Groninger Taal en Cultuur), Friesland (Stichting Stellingwerper Schrieversronte) en Gelderland (Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers). De bedoeling is dat alle initiatieven rondom de versterking van de Nedersaksische taal op dit platform worden verzameld. Met de website willen laten zien wat de Nedersaksische cultuur met onze samenleving heeft gedaan en nog steeds doet en hoe het Nedersaksisch leeft en verbindt.

Eind 2020 lag er een volledige strategie voor deze website en de sociale kanalen rondom dit platform. In 2021 is (een deel van) die strategie uitgevoerd. Zo is de website *live* gegaan, zijn we zichtbaar op sociale media

(Twitter, Facebook en LinkedIn), is er een korte film ontwikkeld, een manifest geschreven en heeft zanger Hendrik Jan Bökkers een bijpassend nummer geschreven: Noabers.

1.2 Jaarverslag activiteiten streekgeschiedenis

1.2.1 Erfgoedplatform Overijssel

De IJsselacademie heeft zich tot doel gesteld om in de programmaperiode 2021-2024 ondersteuning aan (kleine) erfgoedinstellingen in de provincie nadrukkelijker vorm te geven en te bestendigen in samenwerking met diverse partners. Daartoe is in oktober 2021 een eerste concrete stap gezet door de lancering van het 'Erfgoedplatform Overijssel'. Partners die zich hebben aangesloten bij dit initiatief van Collectie Overijssel en de IJsselacademie zijn de MuseumFabriek, Het Oversticht, Het Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed (KIEN) en Landschap Overijssel.

Het Erfgoedplatform Overijssel draagt bij aan deskundigheidsbevordering door het aanbieden van een (online) kennisbank op het gebied van drie thema's: bedrijfsvoering, publiek en collectie. Daarnaast worden er relevante cursussen en bijeenkomsten op het gebied van erfgoed gedeeld via de agenda. Ook vervult het platform een adviesfunctie. De adviezen worden verstrekt door de aangesloten digitaal-erfgoed-coach en er vindt een doorverwijzing plaats naar de partnerorganisaties. Het platform biedt verder het laatste nieuws over het Overijsselse erfgoedveld en enkele inspirerende verhalen van erfgoedvrijwilligers in de provincie. Eind 2021 is het platform bovendien aangesloten bij het landelijke initiatief *erfgoedvrijwilliger.nl*, waardoor Overijsselse erfgoedorganisaties met ingang van 2022 kosteloos vacatures voor erfgoedvrijwilligers kunnen plaatsen op dit landelijke platform.

Het Erfgoedplatform wil in een volgende fase nog meer een loketfunctie gaan vervullen voor cursussen/workshops op het gebied van deskundigheidsbevordering van erfgoedvrijwilligers, de adviesfunctie verder uitbreiden en verduurzamen en onderzoeken of het mogelijk is om de samenwerking met het cultuur-historisch platform MijnStadMijnDorp te intensiveren.

1.2.2 Herdenking Rampjaar 1672: Bommen Berend in Overijssel

In 2022 is het 350 jaar geleden dat het zogeheten Rampjaar plaatsvond. Frankrijk, Engeland en de bisschop van Münster vielen in 1672 de Nederlandse Republiek binnen. Het volk was redeloos, de regering radeloos en het land reddeloos. Overijssel had vooral te maken met brandschattingen en plunderingen van de Münsterse bisschop Bernhard van Galen, nadat hij in 1665-1666 ook al de provincie was binnengevallen.

Er zal in 2022 landelijk veel aandacht zijn voor de herdenking van het Rampjaar. De IJsselacademie heeft zich tot doel gesteld om in Overijssel vooral aandacht te genereren voor lokale en vaak onbekende verhalen rond de bezetting door Bommen Berend. Dit doet de IJsselacademie enerzijds door evenementen en bijeenkomsten in de provincie te coördineren en anderzijds door ze zelf te initiëren en organiseren.

De IJsselacademie heeft zich aangesloten bij het landelijke Platform Rampjaarherdenking en bij het Noordelijk Rampjaar Overleg. Dit draagt bij aan een goede afstemming van de activiteiten in de diverse provincies en een groter publieksbereik door de gezamenlijke marketing- en communicatiestrategie.

Eigen initiatieven van de IJsselacademie zijn de website www.bommenberendinoverijssel.nl, met een tijdlijn, Overijsselse verhalen en een overzicht van activiteiten die in 2022 zullen plaatsvinden. Verder ontwikkelt de IJsselacademie voor 2022 een Bommen Berend podcast, een zomertour door de provincie met de mobiele beleving 'Beat Bommen Berend' en een Rampjaarfestival.

1.2.3 Sporen van het slavernijverleden

De geschiedenis van kolonialisme en slavernij staat de laatste jaren veel in de aandacht. Toch is er over de betrokkenheid van Overijssel en de Overijsselaars bij dit verleden nog weinig bekend. Terwijl er in de provincie

wel degelijk sporen van het slavernijverleden zijn. Denk aan Overijsselse plantage-eigenaren, bewindhebbers van de VOC en WIC, de aanwezigheid van zwarte bedienden of vooraanstaande Overijsselaars die zich uitspraken tegen de slavenhandel en het systeem van slavernij. In het onderzoek naar sporen van het slavernijverleden in Overijssel laat de IJsselacademie zien dat het slavernijverleden zich niet alleen overzee of in het westen van ons land afspeelde, maar dat het ook deel is van onze Overijsselse geschiedenis.

In 2021 is een verdere verdieping van het onderzoek mogelijk gemaakt door succesvolle subsidieaanvragen te doen bij het Mondriaanfonds (35.000 euro) en het Fonds voor Cultuurparticipatie (57.500 euro). De bijdrage van het Mondriaanfonds wordt gebruikt om het onderzoek verder te kunnen verdiepen; de bijdrage van het FCP is bestemd voor de ontwikkeling van een educatieprogramma over Overijssel en slavernij voor de hogere groepen van de basisschool. Zowel het onderzoek als de ontwikkeling van het educatieprogramma is in januari 2022 van start gegaan. In aanloop naar 2023 zullen de onderzoeksresultaten naar buiten gebracht worden in de vorm van zowel online als offline publicaties, dialoogtafels en het educatieprogramma.

1.2.4 Audiotours in de Kop van Overijssel

In 2018 produceerde de IJsselacademie de audiotour *Op Paupervisite*, langs het kolonieverleden van Willemsoord. Deze productie heeft in 2020 op initiatief van een aantal recreatieondernemers een vervolg gekregen in de reeks audiotours Verhalen uit de Kop. In deze reeks werden historische hoorspelen langs het verleden van Steenwijk, De Eese, Giethoorn en Vollenhove geproduceerd, waarbij de IJsselacademie optrad als projectleider. Elke audiotour heeft een eigen route langs de belangrijkste bezienswaardigheden uit de betreffende plaats. Gebruikers horen op locatie in de vorm van een hoorspel het achterliggende verhaal van de betreffende locatie. De reeks Verhalen uit de Kop werd in juni 2021 gepresenteerd bij Grand Café Fanfare in Giethoorn en werd vervolgens geëxploiteerd door de samenwerkende recreatieondernemers. Door de inzet van de IJsselacademie werd een belangrijke koppeling gemaakt tussen erfgoed en toerisme. De productie van de audiotours werd mede mogelijk gemaakt door Nationaal Park Weerribben-Wieden, de gemeente Steenwijkerland en de provincie Overijssel.

1.2.5 Podcast 'Zoek de zon op'

De podcastserie 'Zoek de zon op' neemt de luisteraars mee naar bijzondere Overijsselse recreatiebestemmingen met een verhaal. Zo geven we een extra dimensie aan herkenbare plekken in de provincie en halen we herinneringen naar boven bij streekgenoten. Ter voorbereiding hebben de historici van de IJsselacademie een cursus gevolgd bij professioneel podcastmaker Katinka Baehr.

In 2021 zijn de eerste vier afleveringen van Zoek de Zon op online gekomen op Spotify, Apple en Soundcloud. De afleveringen gaan over paviljoen Zwemlust in Vollenhove (destijds gelegen aan de Zuiderzee), hotel Carelshaven in Delden (bestuurscentrum van de Duitsers tijdens de bezetting), café De Fanfare in Giethoorn (van de gelijknamige film van Bert Haanstra) en hotel Bloemenbeek in De Lutte (bekend vanwege de trainingskampen van grote voetbalteams zoals het Ajax van Johan Cruyff).

1.2.6 Nieuwe panelen langs fietsroutenetwerk Twente

Met het project Twentse fietsverhalen maken we fietsers bewust van het verleden van 607 verschillende plekken in deze regio. De IJsselacademie werkt hierin samen met Routenetwerken Twente, de stichting Stad en Regio en de lokale historische verenigingen. De verhalen zijn bestemd voor de 607 panelen bij de fietsknooppunten. Ze zijn vertaald in het Twents (door Herman Finkers), Duits en Engels. De Twentse vertaling

staat prominent bovenaan op het bord, waarmee we de positie van de streektaal versterken. De verhalen gaan over een historische gebeurtenissen die zich bij het knooppunt hebben afgespeeld.

Op maandag 4 oktober hebben we het eerste fietsverhaal onthuld nabij golfclub Driene in Hengelo. Het verhaal gaat over de eerste grote golfer van Twente, Hennie Jordaan. Zijn kleinzoon nam de onthulling voor z'n rekening. Eind 2022 zullen in totaal 275 fietsknooppunten in Twente zijn voorzien van een verhaal. In het verlengde hiervan verschijnen ook twee verhalenbundels. RTV Oost besteedt maandelijks aandacht aan twee nieuwe fietsverhalen uit het project.

1.2.7 Herdenking Twentse textielindustrie

Acht Twentse musea organiseren een textielfestival om het Twentse textiel-DNA voor een breed publiek zichtbaar te maken. Onderdeel van het festival zijn zes zogeheten Textielcafés in Borne, Rijssen, Almelo, Oldenzaal, Hengelo en Enschede, georganiseerd door de Twentehoes/IJsselacademie. Deze bijeenkomsten zijn bedoeld om verhalen uit de textiel te delen met en op te halen bij de generatie die in of rond de textielindustrie werkzaam is geweest. We nodigen telkens drie interessante gasten uit, die de historicus van Twentehoes/IJsselacademie interviewt.

De eerste drie Textielcafés zijn in oktober en november 2021 goed bezocht door enkele tientallen mensen en hebben veel interessante (soms nieuwe) verhalen opgeleverd. Ook was er veel aandacht hierover in de media. De andere drie Textielcafés moesten vanwege de coronabeperkingen worden uitgesteld naar het voorjaar van 2022. Aan de hand van de opbrengsten zullen interviewkandidaten worden geselecteerd voor geluidsopnames. De Museumfabriek in Enschede wil deze opnames van textielgetuigen opnemen in zijn collectie, zodat hun verhalen voor een groot publiek beschikbaar komen.

1.2.8 Nieuwe Noabers, nieuwe vertegenwoordigers

In aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen van 2022 zou het project *Nieuwe Noabers, nieuwe vertegenwoordigers* worden uitgerold. Dit project bestaat uit twee componenten, enerzijds een interviewreeks, waarin (oud)-politici met een migratieachtergrond worden ondervraagd over hun politieke carrière en persoonlijke beweegredenen, en anderzijds een educatief component, waarbij de verhalen van de geïnterviewde politici worden vertaald naar de nieuwe generatie stemmers.

Het doel van dit project is om de bijdrage van politici met een migratieachtergrond een stem en gezicht te geven en het politieke bewustzijn van minderheidsgroepen en jongeren te bevorderen. Om deze doelen te bereiken gaat de IJsselacademie samenwerken met partners in het onderwijs en de politiek, zoals Overijssel doet mee en de Stadskamer in Zwolle. Momenteel zijn we druk bezig met het realiseren van deze samenwerkingen.

Om ervoor te zorgen dat we voldoende tijd hebben om het project goed uit te voeren, hebben we de planning naar achter verschoven. Dit betekent dat het project niet in aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen van 2022 wordt uitgevoerd, maar in aanloop naar de provinciale statenverkiezingen van 2023. Bovendien sluit dit momentum beter aan bij een mogelijke samenwerking met de provinciale organisatie Overijssel doet mee.

1.2.9 Overige historische projecten

De historische projecten waar onze collega's aan werken, zijn voor een groot deel aangekondigd in het provinciaal programma 2021-2024. Naast dit provinciale programma werkten we in 2021 aan drie andere projecten:

Roof en rechtsherstel van Joods (on)roerend goed Steenwijkerland

De IJsselacademie heeft in juni 2021 een vooronderzoek uitgevoerd om na te gaan hoe onderzoek gedaan kan worden naar de roof en het rechtsherstel van Joods (on)roerend goed in de rechtsvoorgangers van de gemeente Steenwijkerland tijdens en na de Tweede Wereldoorlog. Dit vooronderzoek resulteerde in een opdracht van de gemeente Steenwijkerland om het vervolgonderzoek daadwerkelijk uit te voeren vanaf 1 oktober 2021. In het onderzoek wordt nagegaan welke rol de gemeente heeft gespeeld in de roof en het rechtsherstel, waarbij ook gekeken wordt of er na de oorlog onbillijke achterstallige vorderingen hebben plaatsgevonden mbt gemeentelijke belastingen en de inning van erfpacht. Het onderzoek past binnen een bredere landelijke beweging waarbij gemeenten hun rol in de omgang met Joods (on)roerend goed laten onderzoeken, mede naar aanleiding van tv-uitzendingen van het onderzoeksprogramma KRO Pointer. Naar verwachting zullen we het onderzoek eind juni 2022 afronden met de presentatie van een eindrapport.

Riet uit de regio

Een steuntje in de rug om historische boerderijen en bijgebouwen voor de toekomst te behouden en tegelijkertijd het gebruik van Nederlands riet uit de Weerribben-Wieden stimuleren. Met die insteek sloegen de stichting IJsselacademie, Monumentenwacht, de Overijsselse boerderijstichtingen en de rietelersverenigingen in de Kop de handen ineen in het project Riet uit de regio. Met een maximale bijdrage van 100.000 euro uit *Het verhaal van Overijssel* van de provincie Overijssel is er een subsidieregeling in het leven geroepen voor boerderijeigenaren die hun dak wilden bedekken met Weerribben-Wiedenriet, waarvan door ruim 40 boerderijeigenaren gebruik is gemaakt. Om de herkomst van het riet optimaal te ervaren, zouden in 2021 eveneens verschillende excursies naar de rietlanden georganiseerd worden. Ook was het de bedoeling dat vanaf voorjaar 2021 in een rondreizend locatieprogramma het achterliggende verhaal van de rietwinning werd verteld. Als gevolg van de coronamaatregelen zijn deze excursies en thema-avonden uitgesteld en worden ze in 2022 georganiseerd.

Duurzame ambachten

De gemeente Steenwijkerland werkt aan de versterking van de oude ambachten in de Kop van Overijssel (rietelers, beroepsvissers en punterbouwers). In een onderzoek van LTO Noord (maart 2018) naar deze sectoren zijn aanbevelingen gedaan, die werden omgezet in een actieprogramma. Hiervoor werd een regieteam samengesteld die in 2020-2021 de uitwerking van concrete plannen onderzoekt en formuleert. Naast vertegenwoordigers van de gemeente Steenwijkerland en het platform Duurzame Ambachtelijke Ondernemers, is de IJsselacademie (IJA) gevraagd om in dit regieteam plaats te nemen. De IJA heeft ruime ervaring met projecten die de meerwaarde vertalen van de cultuurhistorie voor de regionale economie, toerisme en de identiteit van gebied en landschap. Van de nader uit te werken aanbevelingen in het LTO-onderzoek, was onze expertise en inzet in 2021 vooral gericht op de totstandkoming van een onderwijsprogramma voor de groepen 3 en 4 van de basisschool over de rietcultuur, ism met educatief ontwerp bureau Komvoor. Onderdeel van dit programma is een excursie van de schoolklassen naar de rietlanden, die in het voorjaar van 2022 wordt aangeboden. Op het moment van schrijven hebben 22 basisscholen in de Kop van Overijssel zich voor dit onderwijsprogramma ingeschreven.

Nieuwe naam en vormgeving historisch tijdschrift Overijssel

Na twaalf jaargangen MijnStadMijnDorp Historisch Tijdschrift was het tijd voor een nieuwe naam en cover voor het historisch tijdschrift van Overijssel. Vanaf 2022 gaat het magazine verder onder de naam Overijssel

Toen en Nu, Historisch Tijdschrift, welke verschijnt met een nieuwe, frisse cover. De IJsselacademie voerde de regie over deze transitie.

2. Jaarrekening 2021

2.1 Balans per 31 december 2021 (na resultaatbestemming)

		31-12-2021		31-12-2020
ACTIVA				
Vlottende activa				
Debiteuren	13.215		42.500	
Nog te ontvangen subsidies (1)	574.630		917.358	
Overige vorderingen en overlopende activa	30.882		4.100	
Liquide middelen	364.945		93.885	
		983.672		1.057.843
Totaal activa		983.672		1.057.843
PASSIVA				
Eigen vermogen (2)				
Continuïteitsreserve	196.951		170.616	
Bestemmingsfondsen	6.668		6.668	
		203.619		177.284
Vlottende passiva				
Crediteuren	6.460		30.838	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	16.653		9.917	
Subsidieverplichtingen (3)	645.372		810.111	
Overige schulden en overlopende passiva (4)	111.568		29.693	
Totaal		780.053		880.559
Totaal passiva		983.672		1.057.843

2.2 Staat van baten en lasten over 2021

	Realisatie 2021	Begroting 2021	Realisatie 2020
BATEN			
Subsidies provinciaal programma (5)	413.127	375.000	260.687
Subsidies gemeenten (6)	17.835	50.000	27.123
Baten overige projecten (7)	174.231	100.000	297.176
Overige baten	1.064	-	927
Totaal baten	606.257	525.000	585.913
LASTEN			
Materiële projectkosten (8)	127.788	30.000	237.744
Personeelskosten (9)	330.355	405.000	291.627
Organisatiekosten (10)	121.779	90.000	51.934
Totaal lasten	579.922	525.000	581.305
SALDO			
Resultaat (+ = batig)	26.335	-	4.608
Resultaatbestemming			
Continuïteitsreserve	26.335	-	7.102
Bestemmingsfondsen	-	-	-2.494
Totaal resultaatbestemming	26.335	-	4.608

2.3 Kasstroomoverzicht over 2021

		2021	2020
Resultaat		26.335	4.608
<i>Mutaties in:</i>			
Debiteuren	29.285	-16.279	
Nog te ontvangen subsidies	342.728	-380.090	
Overige vorderingen	-26.782	-3.651	
Crediteuren	-24.378	29.464	
Belastingen en premies	6.736	-4.423	
Subsidieverplichtingen	-164.739	384.442	
Overige schulden	81.875	-8.189	
Totaal mutaties		244.725	1.274
Kasstroom operationele activiteiten		271.060	5.882
Kasstroom investeringsactiviteiten		-	-
Kasstroom financieringsactiviteiten		-	-
Kasstroom totaal		271.060	5.882
Mutatie liquide middelen			
Saldo primo boekjaar		93.885	88.003
Mutatie liquide middelen		271.060	5.882
Saldo ultimo boekjaar		364.945	93.885

2.4 Algemene toelichting en grondslagen

Stichting Overijsselacademie is gevestigd in Zwolle en als stichting ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 41022223. Stichting Overijsselacademie is in het kader van de jaarverslaggeving te typeren als een kleine organisatie zonder winststreven (OZW). De Stichting Overijsselacademie is vrijgesteld van omzetbelasting en vennootschapsbelasting.

Bij de opstelling van de jaarrekening zijn de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving voor kleine organisaties zonder winststreven toegepast. Het betreft dan richtlijn RJK C1 van de Raad voor de Jaarverslaggeving. De jaarrekening is opgesteld volgens de principes van het baten en lastenstelsel. De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten, tenzij anders vermeld. Informatie over het bestuur, de doelstellingen, plannen, activiteiten en (bijzondere) gebeurtenissen aangaande stichting Overijsselacademie zijn opgenomen in het jaarverslag.

De grondslagen zijn ten opzichte van voorgaand boekjaar ongewijzigd. De vergelijkende cijfers zijn qua presentatie aangepast aan de indeling van het huidige boekjaar.

Grondslagen voor waardering

Vorderingen

Debiteuren en overige vorderingen worden opgenomen tegen nominale waarde, onder aftrek van betalingskortingen, kredietbeperkingstoeslag en de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen. Vorderingen die zijn opgenomen onder de vlottende activa hebben een resterende looptijd van ten hoogste één jaar.

Nog te ontvangen subsidies

Nog te ontvangen subsidies bestaan uit de (totale) beschikkingen die door derden zijn toegekend voor projecten, verminderd met de ontvangen voorschotten en afrekeningen.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit banktegoeden. Eventuele rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde en staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van de organisatie.

Eigen vermogen

- Continuïteitsreserve

De continuïteitsreserve betreft het vrije deel van het eigen vermogen dat besteedbaar is binnen de doelstelling van de organisatie. Een eventuele bestemmingsreserve voor specifieke doeleinden kan worden gevormd ten laste van de continuïteitsreserve op grond van een bestuursbesluit daartoe.

- Bestemmingsfondsen

Bestemmingsfondsen betreffen het deel van het eigen vermogen dat door derden is afgezonderd omdat daaraan een beperktere bestedingsmogelijkheid is gegeven dan gezien de doelstelling van de organisatie zou zijn toegestaan.

Subsidieverplichtingen

Subsidieverplichtingen bestaan uit de (totale) beschikkingen die door derden zijn toegekend voor projecten, verminderd met de gerealiseerde kosten die voor de projecten zijn gemaakt.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Indien er geen sprake is van agio of disagio of transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Baten en lasten

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Subsidies

Exploitatiesubsidies worden ten gunste van de staat van baten en lasten van het jaar gebracht waarin de kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd dan wel het exploitatietekort zich heeft voorgedaan waarvoor de subsidie is ontvangen.

Prestatiesubsidies voor projecten en programma's worden ten gunste van de staat van baten en lasten van het jaar gebracht waarin de prestaties zijn gerealiseerd.

Resultaatbestemming

De resultaatbestemming betreft de toewijzing van het eindsaldo van de staat van baten en lasten (het 'Resultaat') aan het eigen vermogen. De toewijzing kan betrekking hebben op bijzondere, aangewezen bestemmingen binnen het eigen vermogen. Na toewijzing aan eventuele bijzondere bestemmingen in bestemmingsreserves dan wel bestemmingsfondsen volgt de toewijzing aan de continuïteitsreserve. De resultaatbestemming is gepresenteerd onder de staat van baten en lasten.

Baten met een bijzondere, aangewezen bestemming worden volledig verwerkt als baten in de staat van baten en lasten. Aangewezen baten die in het verslagjaar nog niet volledig zijn besteed worden via de resultaatbestemming toegevoegd aan de bestemmingsreserves dan wel bestemmingsfondsen, afhankelijk van de aard van de aangewezen baten.

Kosten in verband met bijzondere, aangewezen bestemmingen worden volledig verwerkt als lasten in de staat van baten en lasten. Aangewezen lasten worden via de resultaatbestemming onttrokken aan de bestemmingsreserves dan wel bestemmingsfondsen, afhankelijk van de aard van de aangewezen lasten.

Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Betaalde en ontvangen interest wordt opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

2.5 Toelichting op de balans en de staat van baten en lasten

Toelichting op de balans

Debiteuren

De debiteuren hebben betrekking op de door de Stichting gefactureerde projecten en zijn opgenomen zonder voorziening van eventuele oninbaarheid.

1. Nog te ontvangen subsidies		31-12-2021	31-12-2020
Provinciaal programma 2021-2022		360.000	720.000
Overige projecten		214.630	197.358
Totaal		574.630	917.358

De nog te ontvangen subsidies met betrekking tot de overige projecten zijn bestemd voor de projecten:

- Riet uit de regio
- Nedersaksisch op de kaart
- Slavernijverleden
- Bommen Berend
- Fietsknooppunten ZW-Twente
- Fietsknooppunten NO-Twente

Liquide middelen

De liquide middelen bestaan uit saldi van de bankrekeningen op naam van de stichting en zijn vrij opneembaar.

2. Eigen vermogen	Continuïteits- reserve	Sybre van Tuinenfonds	Totaal
Saldo 31-12-2020	170.616	6.668	177.284
Resultaatbestemming	26.335	-	26.335
Saldo 31-12-2021	196.951	6.668	203.619

De continuïteitsreserve bestaat uit de bestemming van de resultaten uit voorgaande jaren. Het stichtingskapitaal (€ 5,00) is eveneens in deze reserve verwerkt. Het bestuur beoogt de continuïteitsreserve op te bouwen als buffer voor vaste kosten van personeel en organisatie van ongeveer 1 jaar.

Sybre van Tuinenfonds	31-12-2021	31-12-2020
Saldo primo boekjaar	6.668	9.161
Ottrekking	-	-2.493
Saldo ultimo boekjaar	6.668	6.668

In 1998 heeft het bestuur van de Stichting besloten het Overijsselacademie Onderzoekfonds en het Sybre van Tuinenfonds samen te voegen tot het Sybre van Tuinen Onderzoekfonds. Het Sybre van Tuinen Onderzoekfonds heeft als doel het stimuleren van onderzoek naar het streekeigene van het werkgebied van de Overijsselacademie en de relatie tussen het regionaal bepaald/gemotiveerd (wetenschappelijk) onderzoek en het wetenschappelijk onderzoek aan de universiteit te versterken. Sinds 2018 wordt er niet (meer) aan het fonds gedoteerd. In 2020 is de scriptieprijs ten laste van het fonds gebracht.

3. Subsidieverplichtingen	31-12-2021	31-12-2020
Provinciaal programma 2021-2022	369.808	720.000
Overige projecten	275.564	90.111
Totaal	645.372	810.111

Provinciaal programma 2021-2022	31-12-2021	31-12-2020
Verplichting primo boekjaar	720.000	-
Beschikking	-	720.000
Af: kosten gerealiseerde prestaties	-369.932	-
Bij: projectbaten en inverdien	19.740	-
Verplichting ultimo boekjaar	369.808	720.000

In 2020 is door de provincie Overijssel een beschikking afgegeven aan HCO voor de jaren 2021 en 2022. HCO heeft voor 90% van deze beschikking opdracht voor uitvoering gegeven aan Stichting Overijsselacademie.

Overige projecten		31-12-2021	31-12-2020
Wiesneus		-	13.750
Riet in de regio		34.733	76.361
Slavernij verleden		88.627	-
Bommen Berend		15.000	-
Fietsknooppunten Twente		137.204	-
Totaal		275.564	90.111

4. Overige schulden en overlopende passiva		31-12-2021	31-12-2020
Overhead HCO		70.000	-
Reservering vakantiegeld		12.064	7.908
Reservering vakantiedagen		8.374	8.295
Nog te betalen bedragen		8.351	13.490
Vooruitontvangen bedragen		12.779	-
Totaal		111.568	29.693

Met ingang 2021 worden de overheadkosten die HCO maakt voor de Stichting Overijsselacademie zichtbaar gemaakt in de jaarcijfers van de stichting, zodat een reëler economisch beeld ontstaat van de exploitatie van de stichting.

De vooruit ontvangen bedragen per 31-12-2021 hebben geheel betrekking op het project Joods onroerend goed.

Baten

De baten van de Overijsselacademie worden met name gevormd door de gerealiseerde productie voor het provinciaal programma. De medewerkers schrijven uren op alle activiteiten waarvan hierboven verslag is gedaan. De materiele kosten (inkoop en inhuur) voor de projecten van het provinciaal programma worden één-op-één doorgerekend naar het provinciaal programma.

5. Subsidies provinciaal programma		2021	2020
Provinciaal programma 2021-2022		369.932	-
Provinciaal programma 2017-2020		43.195	260.687
Totaal		413.127	260.687
Provinciaal programma 2021-2022			
Materiële kosten		46.923	-
Personele kosten		301.711	-
Doorbelaast projectresultaat Wiesneus		12.122	-
Doorbelaast projectresultaat Zuidwest Twente		9.176	-
Totaal		369.932	-
Provinciaal programma 2017-2020			
Materiële kosten		11.936	19.975
Personele kosten		30.828	240.713
Restsaldo		431	-
Totaal		43.195	260.688

In 2021 is het restant van het provinciaal programma 2017-2020 volledig afgewikkeld.

6. Subsidies gemeenten		2021	2020
Zwolle		-	9.435
Deventer		9.662	9.491
Kampen		5.466	5.413
Olst-Wijhe		1.457	1.534
Staphorst		1.250	1.250
Totaal		17.835	27.123

Zwolle heeft voor 2021 een subsidie gegeven bestemd voor het project Historisch onderzoek Anno groot €31.000. Zie daarvoor het overzicht 7. Baten overige projecten.

7. Baten overige projecten				
Realisaties 2021 overige projecten	Materiele kosten	Personele kosten	Baten	Jaarsaldo
Wiesneus	13.307	14.815	-16.000	12.122
Riet uit de regio	40.648	981	-41.629	-
Duurzame ambachten	-	2.422	-6.650	-4.228
Erfgoedcoach	7.803	64.449	-61.182	11.070
Historisch onderzoek Anno	-	30.121	-31.000	-879
Onderzoek Joods (on)roerend goed	-	4.721	-4.721	-
Slavenij Verleden FCP	3.873	-	-3.873	-
Zuidwest Twente	3.298	15.054	-9.176	9.176
Totaal	68.929	132.563	-174.231	27.261

Lasten

8. Materiele projectkosten	2021	2020
Provinciaal programma 2021-2022	46.923	-
Provinciaal programma 2017-2020	11.936	19.975
Overige projecten	68.929	217.769
Totaal	127.788	237.744

9. Personeelskosten	2021	2020
Brutolonen	250.067	213.573
Sociale lasten	48.271	40.321
Pensioenpremies	8.727	11.474
Overige vergoedingen en kosten	23.290	26.259
Totaal	330.355	291.627

Op 1 januari 2021 was de personele bezetting 3,87 fte. Op 31 december 2021 was dat 5,65 fte. Met een gemiddelde bezetting van 4,74 fte.

10. Organisatiekosten	2021	2020
Overhead HCO	70.000	-
Detachering en inhuur	32.942	30.922
Bestuurskosten	3.906	2.200
Administratiekosten	4.510	4.664
Accountantskosten	6.912	11.104
Overige kosten	3.509	3.044
Totaal	121.779	51.934

Vergelijking realisatie – begroting

De gerealiseerde baten zijn hoger dan was begroot. Er zijn dus meer subsidies binnen gehaald dan was begroot. Verder was 2021 een evenwichtig financieel jaar, met een beperkt positief saldo van € 26.335 in de staat van baten en lasten. Dat bedrag is toegevoegd aan de continuïteitsreserve.

De opgave voor de Overijsselacademie is om de uitvoering zo in te richten dat die past binnen de verantwoordingseisen van de diverse contribuanten – opdrachtgevers. Het overgrote deel is op basis van een publiekrechtelijke subsidierelatie. Een zeer beperkt deel is op basis van privaatrechtelijk overeenkomsten.

De exploitatie van de Overijsselacademie is in belangrijke mate afhankelijk van de toegekende subsidie van de provincie Overijssel. Al in 2020 werd de voorbereiding getroffen voor een nieuwe vierjaarlijkse periode (2021 – 2024). Vanuit de provincie is er een vervolg op het provinciaal programma, maar dan telkens voor een periode van 2 jaar.

Daarnaast is gekeken hoe de activiteiten van de Overijsselacademie zich verhouden tot de activiteiten van Collectie Overijssel. De 3 organisaties, Allemaal Zwolle, Collectie Overijssel en Overijsselacademie hebben een externe opdracht gegeven om de samenwerking te onderzoeken en met een voorstel te komen waarbij de organisaties geen verwevenheid meer hebben met Collectie Overijssel. De bestaande wet- en regelgeving in de subsidievoorwaarden, de Wet bestuur en toezicht rechtspersonen (WBTR) en de voorwaarden van een gemeenschappelijke regeling kunnen de besturen en directie in een niet gewenste situatie brengen. Bestuur OJA heeft besloten om in 2022 stappen te zetten, die dit voorkomen.

Zwolle, 16 augustus 2022

Het bestuur van de Stichting Overijsselacademie

Annet Westerdijk (voorzitter)
Gerrit Jan Bolks
Gerrit Dannenberg
Thea Kroese